

**EHDOTUS MAA- JA METSÄTALOUSHMINISTERIÖN ASETUKSEKSI RUOKAVIRASTON
MAKSULLISISTA SUORITTEISTA VUONNA 2025****PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esitetään, että maa- ja metsätalousministeriön asetukseen Ruokaviraston maksullisista suoritteista vuonna 2025 otettaisiin pääosin samat suoritteet kuin Ruokaviraston maksullisista suoritteista annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1248/2023), jonka voimassaolo päättyy 31.12.2024. Vuoden 2025 maksuasetuksen suoritteiden hintoja ehdotetaan muutettavaksi valtion maksuperustelain (150/1992), mukaisesti vuoden 2025 hintatasolla, pois lukien asetusehdotuksen 3 §:n julkisoikeudelliset suoritteet. Nämä maksut poikkeavat omakustannusarvosta maksuperustelain 6 §:n 3 momentin perusteella. Alkutuottajia koskevia asetusehdotuksen 3 §:n 1 momentin rekisteröintimaksujen korotuksia ehdotetaan jatkettavaksi siten, että vuonna 2025 saadaan kurotuksi puolet aikaisempien vuosien alijäämästä. Asetusehdotuksen 3 §:n 2 momentin suoritteiden osalta korotustarpeesta huomioitaisiin kolmasosa. Näiden suoritteiden korotuksia on tarkoitus jatkaa vuosien 2026 ja 2027 maksuasetuksissa.

Poikkeuksena ovat myös ne liitteen suoritteet, joiden omakustannuskustannushinnan mukaisesta alijäämästä vuoden 2024 maksuasetuksessa katettiin puolet, koska kertakorotus olisi edellyttänyt huomattavan suurta korotusta. Näiden suoritteiden maksuja korotetaan siten, että vuonna 2025 alijäämästä saadaan katettua jälkimmäinen osuus. Ruokavirastossa tehtävän maksullisen toiminnan kehittämisen tuloksena suoritteiden hinnoissa on otettu huomioon myös hintojen yhtenäistäminen. Lisäksi liitteessä on joitakin uusia suoritteita, jotka on hinnoiteltu kustannusvastaavasti. Samalla täsmennettäisiin joidenkin suoritteiden nimikkeitä.

Ruokaviraston maksullisista suoritteista arvioidaan kertyvän vuonna 2025 yhteensä noin 25,9 miljoonaa euroa. Tuloista vajaa 11,9 miljoonaa euroa arvioidaan kertyvän asetuksen 3 §:n ja liitteenä olevista kiinteähintaisista tai ajankäyttöön perustuvista maksuista. Näihin suoritteisiin liittyvien hintamuutosten arvioidaan lisäävän Ruokaviraston tuloja vuonna 2025 noin 0,7 miljoonalla eurolla vuoteen 2024 nähden.

Asetus ehdotetaan tulevan voimaan 1. tammikuuta 2025 ja olevan voimassa 31. joulukuuta 2025 asti.

PERUSTELUT**1. Asian tausta**

Ruokaviraston maksullisista suoritteista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (1248/2023), jäljempänä *vuoden 2024 maksuasetus*, on voimassa 31.12.2024 saakka. Tämän vuoksi ehdotetaan annettavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetus Ruokaviraston maksullisista suoritteista vuonna 2025, jäljempänä *vuoden 2025 maksuasetus*.

Ruokaviraston maksullisista suoritteista arvioidaan kertyvän vuonna 2024 yhteensä 25 miljoonaa euroa. Tuloista noin 11 miljoonaa euroa kertyy maksuasetuksen 3 ja 4 §:ien

ja liitteenä olevista kiinteähintaisista tai ajankäyttöön perustuvista maksuista. Ruokaviraston päättämien vuoden 2024 maksuasetuksen 2 §:n 2 momentin julkisoikeudellisten suoritteiden ja 6 §:n liiketaloudellisten suoritteiden hinnoittelusta. Niistä arvioidaan kertyvän tuloja noin 14 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 maksuasetuksen perusteella 3 ja 4 §:ien ja liitteen suoritteiden hintoja korotettiin vuodelle 2024 siten, että korotusten tuloja lisäävä vaikutuksen arvioitiin olevan 1,4 miljoonaa euroa. Korotusten jälkeen pääosa suoritteista on hinnoiteltu niiden tuottamisen omakustannusarvon mukaisesti. Eräiden maksujen korotukset on porrastettu siten, että kustannusvastaavuus saavutettaisiin vuonna 2025 tai viimeistään vuonna 2027. Maksuasetuksen korotusten lisäksi Ruokavirasto on omalla päätöksellään 19.4.2023 (2280/00.01.02.03.01/2023) korottanut suurten teurastamoiden lihantarkastuksen maksuja 1.6.2023 alkaen siten, että tulokertymä on kasvanut yhteensä miljoonalla eurolla.

Ruokaviraston vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan maksullisen toiminnan tuloilla katetiin noin 27 prosenttia viraston menoista sekä toimintamenomäärärahalla ja muilla tuotoilla 73 prosenttia. Maksullisen toiminnan tuloja oli yhteensä 26,4 miljoonaa euroa, josta julkisoikeudellisista suoritteista oli 23,2 miljoonaa euroa ja liiketaloudellisista suoritteista 3,2 miljoonaa euroa. Merkittävimmät julkisoikeudelliset suoritteet olivat lihantarkastus 9,6 miljoonaa euroa, koirien rekisteröinti 2,3 miljoonaa euroa, nautaeläinten rekisteröinti 1,7 miljoonaa euroa, luomuvalvonta 1,4 miljoonaa euroa ja eläinlääkinnälliset rajatarkastukset 1,2 miljoonaa euroa. Koirarekisteri otettiin käyttöön vuonna 2023, mikä kertaluonteisesti lisäsi siihen liittyviä tuloja. Rekisteröinnistä saatavien tulojen arvioidaan merkittävästi vähenevän tulevina vuosina.

Maksullisen toiminnan alijäämä vuonna 2023 oli yhteensä 3,7 miljoonaa euroa, joka on kertynyt pidemmän ajan kuluessa, kun tapahtunutta kustannuskehitystä ei ole huomioitu täysimääräisesti suoritteiden hinnoissa. Julkisoikeudellisen toiminnan osuus oli 1,7 miljoonaa euroa, josta 1,4 miljoonaa euroa oli niiden suoritteiden osuutta, joiden maksut voivat poiketa omakustannusarvosta maksuperustelain 6 §:n 3 momentin perusteella. Alijäämän vaikutusta viraston talouteen pienentää vuodesta 2012 lähtien viraston kehikseen sisältynyt 0,6 miljoonan euron määräraha pienten teurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihantarkastusmaksujen kohtuullistamiseksi sekä provovahinkolautakunnan toimintaan osoitettu 0,1 miljoonan euron määräraha vuodesta 2021 lähtien. Nämä huomioiden julkisoikeudellisen toiminnan alijäämä olisi noin miljoona euroa. Liiketaloudellisten suoritteiden, joiden hinnoittelusta Ruokavirasto päättää, alijäämä hintatuki huomioon otettuna oli noin 2 miljoonaa euroa.

Ruokaviraston maksullinen toiminta on ollut alijäämäistä. Valtiovarainministeriö on aiemmissa lausunnoissaan (VN/26966/2022, 15.12.2022, VN/29934/2023, 5.12.2023), kiinnittänyt asiaan huomiota. Samoin Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) on vuoden 2022 tilintarkastuksen yhteydessä sekä oikeuskanslerinvirasto ratkaisussaan (OKV/432/10/2023) kiinnittänyt huomiota Ruokaviraston suoritteiden omakustannusarvon alittavaan hinnoitteluun. maksuperustelain 6 §:n 1 momentin mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo).

2. Asetuksenantovaltuudet

Ehdotettu vuoden 2025 maksuasetus säädettäisiin maksuperustelain 8 §:n nojalla. Maksuperustelain 8 §:n 1 momentin mukaan siitä, mistä päätöksestä maksu määrätään omakustannusarvon perusteella ja mitkä hinnoitellaan liiketaloudellisin perustein,

säädetään asetuksella. Asetuksella säädetään myös maksuperustelain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuista kiinteistä maksuista sekä mistä päätöksestä, millä 6 §:n 3 tai 4 momentissa sanotulla perusteella ja miten maksun suuruus voidaan määrätä päätöksen omakustannusarvosta poiketen. Maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan ministeriö päättää näistä asioista.

Elintarvikelain (297/2021) 71 §:n 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan alentaa pienten teurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihintarkastus- ja valvontamaksuja EU-säädösten mukaisesti.

3. Asian valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusluonnos on valmisteltu Ruokaviraston esityksen pohjalta maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Maa- ja metsätalousministeriö järjesti esityksestä lausuntokierroksen 10.10.-20.11.2024.

Lausuntoa on pyydetty seuraavilta tahoilta:

Elintarviketeollisuusliitto ry
Kauppapuutarhaliitto ry
Kemianteollisuus ry
Lihakeskusliitto ry
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Metsäteollisuus ry
Siemen Forelia Oy
Siemenkauppiaitten yhdistys ry
Suomen Lammasyhdistys ry
Suomen luomuliitto
Suomen Metsästäjäliitto – Finlands Jägarförbund r.y.
Suomen metsätaimtuottajat ry
Suomen riistakeskus
Suomen Teurastamoyrittäjät ry
Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Taimistoviljelijät – Plantskoleodlarna ry
Tapio Oy
VM Valtiovarainministeriö

Lausuntoyhteenveto

4 Keskeiset ehdotukset

Esitetään, että vuoden 2025 maksuasetukseen otettaisiin pääosin samat suoritteet kuin vuoden 2024 maksuasetuksessa. Suoritteiden hintoja ehdotetaan muutettavaksi maksuperustelain mukaisesti vuoden 2025 hintatasolla. Vuoden 2024 suoritteiden hintoja on lähtökohtaisesti korotettu kolme prosenttia yleisen kustannuskehityksen vuoksi. Suoritteiden hinnat ehdotetaan pääosin pyöristettäväksi täysiksi euroiksi, mistä johtuen suoritekohtaisesti muutos on 2,5-3,4 prosenttia. Korotus on linjassa julkisen talouden suunnitelman 2025-2028 mukaisen kuluttajahintaindeksin vuosien 2024 ja 2025 muutoksen kanssa.

Vuoden 2025 maksuasetuksen julkisoikeudelliset suoritteet on hinnoiteltu omakustannusarvon mukaisesti pois lukien 3 §:n julkisoikeudelliset suoritteet, joiden maksut poikkeavat omakustannusarvosta maksuperustelain 6 §:n 3 momentin sekä elintarvikelain 71 §:n 2 momentin nojalla. Vuoden 2025 maksuasetuksen liitteessä on myös suoritteita, jotka saavuttavat kustannusvastaavuuden vuoden 2025 korotuksen jälkeen. Luettelo näistä suoritteista on muistion taulukossa 2. Vuoden 2024 maksuasetuksen korotuksella katettiin puolet kertyneestä alijäämästä, koska kertakorotus kustannusvastaavuuden saavuttamiseksi olisi ollut liian suuri. Näin ollen puolet korotuksesta tehdään vuonna 2025.

Liitteeseen ehdotetaan lisättäväksi joitakin uusia suoritteita, jotka on hinnoiteltu kustannusvastaavasti. Luettelo näistä suoritteista on muistion taulukossa 3. Lisäksi on täsmennetty joidenkin suoritteiden nimikkeitä ja tehty joitakin rakenteellisia muutoksia.

Ruokaviraston maksullisista suoritteista arvioidaan kertyvän vuonna 2025 yhteensä noin 25,9 miljoonaa euroa, josta noin 11,9 miljoonaa euroa arvioidaan kertyvän asetuksen 3 §:n ja liitteenä olevista kiinteähintaisista tai ajankäyttöön perustuvista maksuista. josta suoritteiden hintojen noston vaikutuksen arvioidaan olevan 0,7 miljoonaa euroa.

4.1 Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet (2 §)

Vuoden 2025 maksuasetuksen 2 §:n 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi maksullisista julkisoikeudellisista suoritteista, joiden maksu määrätään suoritteen omakustannusarvon mukaan, ellei Euroopan unionin lainsäädännöstä tai eläintautien seurantasuunnitelman toteutuksesta muuta johdu. Momenttia ehdotetaan ymmärrettävyyden parantamiseksi täsmennettäväksi siten, että suoritteen maksusta päättää Ruokavirasto. Maksuperustelain 9 §:ssä säädetään viranomaisen toimivallasta. Pykälän mukaan muissa kuin lain 8 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa toimivalta maksuja ja suoritteiden hinnoittelua koskevissa asioissa on asianomaisella viranomaisella.

4.2 Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet, joiden maksut poikkeavat omakustannusarvosta (3 §)

Maksuperustelain 6 §:n 3 momentin mukaan maksu voidaan määrätä perittäväksi yleisesti suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen terveyden- ja sairaanhoitoon, muihin sosiaalisiin tarkoituksiin, oikeudenhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutustoimintaan tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä on perusteltua syytä. Erityisestä syystä maksu voidaan määrätä tietyltä ryhmältä perittäväksi suoritteen omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä. Erityisestä syystä maksu, joka muuten määrättäisiin suoritteen omakustannusarvoa vastaavaksi, saadaan määrätä tätä korkeammaksi.

Vuoden 2025 maksuasetuksen 3 §:n 1 momentissa säädetyt tuotantoeläinten rekisteröintimaksut ehdotetaan hinnoiteltavaksi maksuperustelain 6 §:n 3 momentin (yhteiskunnallinen hyöty eläinten terveydenhuollossa ja eläintautien torjunnassa) perusteella alle omakustannusarvon. Vuoden 2024 maksuasetuksella katettiin neljäsosa välittömien kustannusten alijäämästä. Vuoden 2025 ehdotetun korotuksen jälkeen alijäämästä olisi katettu noin puolet. Ruokaviraston välittömien kustannusten alijäämä on tarkoitus kattaa vuosien 2025–2027 maksuasetuksissa tehtävillä korotuksilla.

Elintarvikevalvonta perustuu EU:n valvonta-asetukseen (EU) 2017/625, jonka liitteessä IV säädetään teurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten virallisen valvonnan vähimmäismaksuista. Elintarvikelain (297/2021) 71 §:n 2 momentissa mahdollistetaan

pieniä eläinmääriä teurastavien teurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihan tarkastus- ja valvontamaksujen alentaminen enintään EU:n valvonta-asetuksessa säädettyjen vähimmäismaksujen tasolle.

Vuoden 2025 maksuasetuksen 3 §:n 2 momentissa säädettäisiin edelleen pienteurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihan tarkastuksesta ja valvonnasta perittävistä omakustannusarvoa alemmista maksuista elintarvikelain 71 §:n 2 momentin perusteella (elintarvike- ja rehulainsäädännön sekä eläinten ja kasvien terveyttä koskevien sääntöjen noudattamisen valvonta). Alijäämän vaikutusta viraston talouteen pienentää vuodesta 2012 lähtien viraston kehikseen sisältynyt 0,6 miljoonan euron määräraha pienten teurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihan tarkastusmaksujen kohtuullistamiseksi.

Ruokaviraston ehdotuksesta poiketen ehdotetaan 3 §:n 2 momentin alkutuotantoa koskevia maksuja korotettavaksi vuoden 2025 maksuasetuksessa kolmasosalla korotustarpeesta, koska kertakorotus olisi ollut huomattavan suuri. Portaittaisia korotuksia on tarkoitus jatkaa vuosien 2026 ja 2027 maksuasetuksissa.

Vuoden 2025 korotustenkin jälkeen suoritteiden hinnat kattavat puolet Ruokaviraston välittömistä järjestelmän ylläpidon kuluista, mutta ei yleiskuluja. Vuoden 2023 maksuasetuksen hinnoittelun mukainen 3 §:n suoritteiden kustannusvastaavuus oli 58 prosenttia, kun otetaan huomioon pienten teurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihan tarkastusmaksujen kohtuullistamiseen saatu määräraha (tarkemmin taulukossa 5).

Taulukko 1. Vuoden 2025 maksuasetuksen 3 §:n suoritteet, joiden hintojen korotukset ehdotetaan jaksotettavaksi vuosille 2024-2027

	Maksu- asetuksen 1248/2023 hinta (euroa)	Ehdotettu hinta 2025 (euroa)
Lampaiden ja vuohieläinten rekisteröintimaksut		
uuden tunnuksen tilaaminen lammas- ja vuohirekisteristä kiinteä maksu tilattua tunnusta kohden	2,18	2,59
punainen tilapäismerkki tilattua tilapäismerkkiä kohden	2,18	2,59
EU:sta maahan tuodun lammas- ja vuohieläimen rekisteröinnistä lammas- ja vuohirekisteriin kiinteä maksu rekisteröintiä kohden	2,18	2,59
kiinteä maksu teurastamoalan toimijan ilmoituksesta lammas- ja vuohirekisteriin eläintä kohden	0,94	1,16
luokan 1 hävityslaitoksen tekemä hävitys ilmoitus eläintä kohden	0,94	1,16
Sikaeläinten rekisteröintimaksut		
sikaeläinten siirtojen ja eläinmäärien ilmoittaminen sikarekisteriin kiinteä maksu rekisteröintitapahtumaa kohden	0,43	0,54
kiinteä maksu teurastamoalan toimijan ilmoituksesta rekisteröintitapahtumaa kohden	0,48	0,64
Kameli- ja hirvieläinten rekisteröintimaksut		
kameli- ja hirvieläimen merkitsemiseen tarkoitettujen uuden tunnuksen tilaaminen kiinteä maksu tilattua tunnusta kohden.	2,45	3,10
Pienteurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihan tarkastus ja valvonta		
alle 5 000 eläinyksikköä ja alle 300 000 lintua kalenterivuodessa teurastavien pienteurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihan tarkastuksesta ja valvonnasta 1 200 eläinyksikköön ja 180 000 lintuun asti perusmaksu euroa/valvontahenkilö käynniltä ensimmäisen puolen tunnin ajalta.	40,20	53,60
puoli tuntia ylittävältä tarkastusajalta peritään euroa/valvontahenkilö tunnilta,	28,70	38,30

Ruokaviraston lammas- ja vuohieläinten rekisteröintijärjestelmän ylläpito- kustannukset ovat noin 640 000–700 000 euroa vuodessa, ja nykyisillä maksuilla

kustannusvastaavuus on noin 35 prosenttia. Ehdotuksen mukainen maksutaso kattaisi vain viraston välittömät kulut, jolloin kustannusvastaavuus vuonna 2025 olisi 44 prosenttia. Kustannusvastaavuuden on tarkoitus nousta 53 prosenttiin vuonna 2027.

Lampaiden ja vuohien pitäjät tekevät vuosittain noin 75 000–85 000 merkkitilausta. Maksujen 1,23 euron korotus lisäisi heidän kustannuksiaan 92 000–105 000 euroa vuodessa, mikä tarkoittaa noin 116 euron lisäkustannusta yli 20 eläimen tilalla.

Teurastamot tekevät vuosittain 55 000–60 000 teurastusilmoitusta. Yli 1 000 ilmoitusta vuodessa tekeviä teurastamoita on 8, ja niiden lisäkustannukset olisivat noin 3 300–3 600 euroa vuodessa. Pienteurastamot lisäkustannukset olisivat noin 230 euroa vuodessa. Hävitysilmoituksia tekee vain Honkajoki Oy, joka tekee vuosittain 5000–6000 ilmoitusta. Korotusesitys toisi Honkajoelle lisäkustannuksia 3 300–4 000 euroa vuodessa, josta yli 60 prosenttia katetaan valtiontukiosuudella.

Ruokaviraston sikaeläinten rekisteröintijärjestelmän ylläpito maksaa noin 130 000–150 000 euroa vuodessa, ja nykyisillä maksuilla kustannusvastaavuus on noin 30 prosenttia. Ehdotuksen mukaisella maksutasolla saavutettaisiin 42 prosentin kustannusvastaavuus vuodelle 2025. Kustannusvastaavuuden on tarkoitus nousta 48 prosenttiin vuonna 2027 Esitetty korotus, joka kattaisi vain Ruokaviraston välittömät kulut.

Sikojenpitäjät tekevät vuosittain noin 60 000–70 000 ilmoitusta, ja maksujen korotus (0,32 euroa/ilmoitus) lisäisi heille vuosikustannuksia yhteensä 19 000–22 000 euroa, mikä tarkoittaisi keskimäärin noin 35 euroa per yli 20 sian pitopaikka. Teurastamot puolestaan tekevät 25 000–35 000 ilmoitusta vuodessa. Suurten teurastamoiden lisäkustannus olisi 2 900 euroa ja pienteurastamoiden 38 euroa vuodessa.

Kameli- ja hirvieläinten tunnukset luodaan ja luovutetaan manuaalisesti joko Ruokaviraston asiakaspalvelun kautta tai webropol-linkillä. Vuosittain myönnetään alle 400 tunnusta. Vuonna 2022 järjestelmän kustannuksiksi kirjautui noin 3 000 euroa ja tulot olivat 600 euroa, jolloin kustannusvastaavuus oli 20 prosenttia. Vuonna 2023 todelliset kustannukset olivat 24 000 euroa, mutta tulot säilyivät 600 eurossa. Korotusesitys (1,95 €/tunnus) nostaisi kustannusvastaavuuden noin 7 prosenttiin kattaen vain välittömät kulut.

4.3 Nautaeläinten rekisteröintiä koskevat suoritteet

Pykälä ehdotetaan poistettavaksi vuoden 2025 maksuasetuksesta ja siihen sisältyvät suoritteet siirrettäväksi maksuasetuksen liitteeseen kohtaan 10.10 alakohtineen asetuksen systematiikan vuoksi. Tämä järjestely selkeyttää asetuksen rakennetta ja helpottaa suoritteiden hallinnointia. Suoritteiden hintojen arvioidaan saavuttaneen omakustannusarvon mukaisen tason, jolloin ei ole enää tarpeen säätää näistä suoritteista erikseen pykälätasolla. Vuoden 2024 maksuasetuksen 4 §:n suoritteiden kustannusvastaavuus oli 110 prosenttia vuonna 2023, minkä vuoksi suoritteiden hintoihin ei ehdoteta korotusta 2025.

Ruokaviraston esityksen mukaisesti ehdotetaan säädettäväksi 10 euron vähimmäismäärä, joka laskutettaisiin liitteen kohdan 10.10. mukaisista suoritteista alakohtineen. Laskutukselle asetettavalla vähimmäismäärällä on tarkoitus kattaa Ruokavirastolle laskutuksesta aiheutuvia kustannuksia, silloin kun tunnuksia tilataan kerralla vähän. Tarkoituksena on samalla ohjata asiakkaita tilaamaan kerralla useampi tunniste.

4.4 Ruokaviraston esitykset, joita ei ehdoteta sisällytettäväksi vuoden 2025 maksuasetukseen:

- Kasvintuotannon laboratoriotutkimukset on hinnoiteltu menetelmäkohtaisesti maksuasetuksen liitteessä (kohdat 12.7.4, 14.5.4, 14.5.6 ja 14.6.3 - 14.6.8). Ruokavirasto ehdottaa lisättäväksi vuoden 2025 maksuasetuksen 2 §:n 2 momenttiin uusi kohta ”5) kasvintuotannon laboratoriotutkimukset niiltä osin, joita ei ole erikseen lueteltu tämän asetuksen liitteessä olevassa maksutaulukossa”. Ministeriö ei pidä muutosta tässä vaiheessa perusteltuna, koska uusi menetelmä on tarkoitus ottaa käyttöön perunanäytteillä vasta syksyllä 2025.
- Ruokavirasto ehdotti lisättäväksi maksuasetuksen 6 §:ään uuden 3 momentin, jossa todettaisiin: ”Maan eläintautitilanteen sekä eläinten ja ihmisten välillä tarttuvien tautien seuraamiseksi ja selvittämiseksi taikka välttämättömän elintarviketurvallisuuden varmistamiseksi tiettyjen eläintautitutkimusten hinnoissa on huomioitu vuosittain erikseen sovittava hintatuki ja hinnat poikkeavat omakustannusarvosta.” Ministeriön näkemyksen mukaan informatiivista tai selittävää tekstiä, joka ei sisällä oikeudellisesti sitovia määräyksiä, ei tulisi sisällyttää asetukseen. Tämän vuoksi asian valmistelussa on katsottu, että kyseinen lisäys tehdään asetusmuistioon, jotta asetuksen rakenne ja täsmällisyys säilyvät säädösteknisten vaatimusten mukaisina.
- Ruokavirasto on esittänyt tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionista sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ((EU) 2023/1115), jäljempänä metsäkatoasetus ja toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2022/2555 (NIS 2 - direktiivi) sekä NIS 2-direktiivin toimeenpanolain (Hallituksen esitys eduskunnalle kyberturvallisuudsdirektiivin (NIS 2 -direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi HE 57/2024) mukaista valvontaa koskevia suoritemaksuja.

Ministeriö ei pidä näitä ehdotuksia perusteltuina koska metsäkatoasetuksen kansallinen toimeenpanon aloitus on siirtymässä ja kansallista toimeenpanoa koskeva lainsäädäntö on vasta valmisteilla. Vuoden 2025 maksuasetusta voidaan tarvittaessa täydentää tältä osin myöhemmin. NIS 2 -direktiivissä ei puolestaan ole säädöstä, joka sallisi toimijoilta perittävien maksujen keräämisen. Myöskään NIS 2-direktiivin toimeenpanolaissa ei viitata valtion maksuperustelakiin tai säädettä toimijoilta perittävistä maksuista, mikä estää suoritemaksujen perimisen näiden säädösten nojalla.

- Ruokavirasto esittää, että vuoden 2025 maksuasetuksen liitteeseen lisätään uutena kohta ”4.8 Rehu- tai rehuympäristönäyte maatilalta, näytekohtainen maksu (sisältää näytteenoton ja analyysit, päätös/ilmoitusmaksu laskutetaan erikseen rivin 4.6 mukaisesti)”. Esityksen mukaista maksua perittäisiin, jos eläintilalla todetaan salmonella, eikä rehujen osuutta kontaminaatiolähteenä ei voida sulkea pois. Tällöin tarvitaan tilalla tapahtuvaa näytteenottoa. Jos teolliset rehut todetaan puhtain em. rehuihin kohdistunut epäily siten aiheettomaksi, Ruokavirasto on vastannut

näytteenoton ja analysoinnin kustannuksista. Esitetyn muutoksen jälkeen lasku voitaisiin lähettää rehualan alkutuotannon toimijalle eli eläintilalle. Ministeriön näkemyksen mukaan maksua ei ole perusteltua sisällyttää maksuasetukseen.

4.5 Maksuasetuksen liitteenä olevan maksutaulukon muutokset

Suoritteiden hintojen yhtenäistäminen

Vuoden 2025 maksuasetuksen liitteen suoritteiden hinnoissa on myös korotuksia, joissa on huomioitu muun muassa Ruokavirastossa tehty suoritteiden hintojen yhdenmukaistaminen. Vuodesta 2023 alkaen Ruokavirastossa on ollut käynnissä maksullisen toiminnan hanke, jossa kehitetään koko viraston maksullista toimintaa. Suoritteita sekä hinnoittelua on yhtenäistetty läpi viraston ja hinnoittelun perusteita on käyty tarkemmin lävitse esimerkiksi, mitkä kustannukset tulee sisällyttää hintaan (vyörytykset). Laskennassa on mm. tarkennettu seuraavien kokonaisuuksien vyörytyksiä: vuokra-, yhteisten it-järjestelmien- ja substanssin IT-järjestelmien- sekä ELY-keskusten kustannukset- sekä poistot.

Tästä johtuen osaan suoritteista on tehty isojakoin korotuksia, mikä johtuu siitä, että maksun perusteena on käytetty viraston yhteistä tuntihintaa toimistolla suoritettulle työlle 129 euroa /1h työ ja 65 euroa / ½h työ. Tämä on aiheuttanut myös suoritteen hinnan nousumisen seuraavaan hintaluokkaan esimerkiksi 96 eurosta 129 euron.

Eräiden suoritteiden hintojen korotukset

Alla olevaan taulukkoon 2 listattujen suoritteiden vuoden 2024 hinnankorotukset kattavat noin puolet kustannusvastaavuuteen tarvittavasta korotuksesta. Tällä pyrittiin kohtuullistamaan toimijan kustannusten nousua ja antamaan aikaa sopeutua kustannusten nousuun silloin, kun kertakorotus olisi ollut huomattavan suuri. Vuoden 2025 korotuksena ehdotetaan huomioitavaksi loppuosa korotustarpeesta lisättyinä 3 prosentin hintojen yleiskorotuksella. Lisäksi on tehty joitakin rakenteellisia muutoksia.

Taulukko 2. Liitteen 1 suoritteet, joiden hintojen korotus on porrastettu vuosille 2024-2025

	Maksu- asetuksen 1248/2023 hinta (euroa)	Ehdotettu hinta 2025 (euroa)
1.16.2 Elintarvikkeeksi viljeltävien kalastustuotteiden vierasaineiden ja jäämien valvonnasta peritään vesiviljelylaitokselta kalanperkaamoilta vastaanotettua elintarvikkeeksi tarkoitettua perkaamatonta kalastustuotetonnina kohden ¹	4,58	6,64
1.16.5 Munien vierasaineiden ja jäämien valvonnasta peritään pakkaamoilta tuhatta kiloa kohden ²	1,18	1,42
1.17.3 Elintarvikkeiden elintarvikesäännösten mukaisuutta koskevan vientitodistuksen antaminen ²	62,00	96,00
3. Luonnonmukainen tuotanto		
3.2.1. Valvonnan perusmaksu	340,00	220,00
3.2.2 Vähäriskisen toimijan valvonnan perusmaksu	185,00	0
4.2.1 rehualan toimijan hyväksymis-, lupa- tai muu päätös	98,00	129,00
4.3.2 lupapäätös	98,00	129,00
4.4 Rehuja koskeva sertifikaatti:		
4.4.1 alkuperäinen ²	83,00	129,00
4.5 Rehulain mukaisten kuljetusten kuljetuskaluston tarkastus	116,00	156,00
5.2.4 Lannoitevalmisteiden valvontaan liittyvät tarkastusmaksuluokat. Tarkastusmaksuluokka määräytyy näytteen ja siitä tehtävien		

analyysien perusteella. Maksu sisältää näytteenoton ja analyysit, päätös/ilmoitusmaksu laskutetaan erikseen rivin 5.2.1 mukaisesti. Erityistilanteissa, joissa tehdyt viranomaisanalyysit ovat laajoja, samalta valvontatapahtumalta voidaan laskuttaa useita eri tarkastusmaksuluokkia. ²		
5.2.4.1 tarkastusmaksuluokka 1 ²	384,00	341,00
5.2.4.2 tarkastusmaksuluokka 2 ²	589,00	611,00
5.2.4.3 tarkastusmaksuluokka 3 ²	753,00	818,00
5.2.4.4 tarkastusmaksuluokka 4 ²	949,00	1 061,00
5.2.4.5 tarkastusmaksuluokka 5 ²	1 260,00	1 452,00
11.4 Todistus Suomen eläintautitilanteesta:		
11.4.1 ensimmäinen	71,00	71,00
12.5 Varmennettu tuotanto		
12.5.1 Varmennetun tuotannon tuotantoedellytysten hyväksyminen	291,00	316,00
12.5.2 Esiperusemokasvin hyväksyminen	96,00	105,00
12.5.3 Kasvukauden aikaiset varmennetun taimituotannon tarkastukset:		
12.5.3.1 Emokasvit, enintään 1 000 tainta	282,00	316,00
12.5.3.2 Emokasvit, yli 1 000 tainta	668,00	737,00
12.5.3.3 Emokasvit, yli 3 000 tainta	1 149,00	1 265,00
12.5.3.4 Emokasvit, yli 15 000 tainta	1 382,00	1 529,00
12.5.3.5 Emokasvit, yli 30 000 tainta	1 537,00	1 686,00
12.6.1.1 Maahantuonnin poikkeuslupa tutkimus- tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen ja viranomaisen myöntämä todistus poikkeuslupaa varten (Letter of Authority).	138,00	192,00
12.6.1.2 Maahantuonnin poikkeuslupaan liittyvä karanteenitilan tarkastus ja hyväksyntä	212,00	287,00
12.6.3 Käytetyt maa- ja metsätalouskoneet sekä muiden vähennetyn tai otantatarkistuksen piiriin kuuluvien tuote-erien tuontitarkastusmaksu tuontilähetystä kohti		
12.6.3.1 –tarkastustiheys alle 5 % (yhdistetty kohtaan 12.6.2.1) ²	15,00	
13. Metsänviljelyaineisto		
13.4.1 Siemenkaristamo, -pakkaamo ja -varasto tai erillinen taimivarasto	109,00	144,00
13.4.2 Erillinen siementen pakkauspiste	63,00	96,00
13.4.3 Taimitarha ja varasto:		
13.4.3.1 Kasvihuonepinta-ala alle 5 000 m ² tai vain avomaatuotantoa harjoittava taimitarha	72,00	96,00
13.5 Metsänviljelyaineiston uusintatarkastus	302,00	383,00
14.6.5 Siemenperunan virusmääritys näytteeltä, joko 6 virusta tai uusintana 1 virus 400 mukulan näytteestä (ELISA-menetelmä).	285,00	322,00
14.6.6 Siemenperunan virusmääritys, 1 virus 100 mukulan näytteestä (ELISA-menetelmä).	157,00	178,00
14.7.1 Siemenperunan varastotarkastus, perussiemen ja edeltävät siemenluokat, näytteenotto- ja varastotarkastusmaksu osierältä. (yhdistetty kohtaan 14.7.2.) ²	205,00	

¹ Nimike ja samalla maksun kohde muutettu kalaperkaamoihin, koska maksun periminen kalanviljelylaitoksilta osoittanut vaikeaksi tuotantomäärien määrittelyongelmien vuoksi.

² Rakenteellinen muutos tai suoritteen numeroinnissa tai nimikkeessä tapahtunut muutos

Luomuvalvonnan perusmaksun yhtenäistäminen

Ruokaviraston esityksen mukaisesti ehdotetaan, että luomutoimijoilta perittävä valvonnan perusmaksu yhtenäistetään vuoden 2025 maksuasetukseen siten, että kaikilta luomutoimijoilta veloitetaan saman suuruinen perusmaksu (kohta 3.2.1), jolloin vähäriskisen toimijan perusmaksu (kohta 3.2.2) poistuu. Perusmaksun tasoksi esitetään 220 euroa/vuosi Ruokaviraston ehdotuksesta poiketen. Ehdotettu maksutaso on perusteltu, koska sekä luomutuotanto että –myynti ovat viimeisen vuoden aikana kääntynyt laskuun, oltuaan jatkuvalla kasvu-uralla sitä ennen. Edellisvuonna noin 10 prosenttia luomutoimijoista ovat lopettaneet tai siirtyneet tavanomaiseen viljelyyn.

Epävarmassa tilanteessa alennettu vuosimaksu olisi myönteinen signaali niille luomutuottajille, jotka parhaillaan harkitsevat luomusta luopumista.

Kustannusvastaavuutta arvioidaan voitavan parantaa toimintoja tehostamalla ja ELY-keskusten luomutarkastusten hallintotyöhön käytetyn ajan vähenemisellä tarkastuskohteiden määrän pienentyessä.

Vuoden 2024 maksuasetuksessa vähäriskiselle toimijalle on oma alempi valvonnan perusmaksu (185 euroa/vuosi), kun valvonnan perusmaksun taso muutoin on 340 euroa/vuoksi. Valvonnan perusmaksujen tasoa oli tarkoitus korottaa vuoden 2025 maksuasetuksissa, mutta nyt ehdotettavan muutoksen myötä korotus ei ole tarpeen.

Perusmaksun jako erilaisten toimijoiden kesken otettiin ensimmäisen kerran käyttöön vuonna 2022 (maksuasetus 1193/2021). Tarkoituksena on ollut heijastaa sitä, että vähäriskistä toimijaa tarkastetaan harvemmin, ja aiheuttaa vähemmän kustannuksia valtiolle. Oletus, että vähäriskinen toimija aiheuttaa vähemmän hallintotyötä ei kuitenkaan osoittautunut oikeaksi. Vuosina, jolloin fyysistä tarkastuskäyntiä ei tehdä, pitää poisjäävien tarkastusten käsittelyn sijaan muulla tavalla varmentaa, että säädöksiä on noudatettu, esimerkiksi sähköisen asiointipalvelun Toukon kautta toteuttavalla tietopyynnöllä. Toimijalle myönnetään myös uusi sertifikaatti vuosittain. Lisäksi hallinnon pitää jokaisena vuonna varmistaa, että toimija on edelleen oikeutettu harvennettuun tarkastukseen ja alempaan perusmaksuun.

Vähäriskiseksi luokiteltu toimija, jonka tarkastus tehdään vain joka toisena vuonna, hyötyy edelleen tuntiperusteisen maksun poisjäämisestä vuosina, joina hänen toimintaansa ei tarkasteta fyysisellä tarkastuskäynnillä.

Vähäriskisen toimijan tunnusmerkit on säädetty EU:n luomuperusasetuksessa (EU2018/848), mutta vähäriskisyyden määritelmää on täytynyt tarkentaa Ruokaviraston ohjeilla, jotta se olisi yksiselitteisesti todennettavissa rekisteritietojen pohjalta ja koska se vaikuttaa toimijan maksamaan perusmaksuun.

Luomutoimijoilta peritään valvonnan perusmaksu kerran vuodessa. Valvonnan perusmaksulla katetaan ne luomusertifiointin kustannukset, joita ei kateta rekisteröinti-, ilmoitus-, tarkastus- tai lupamaksuilla. Perusmaksulla katetaan luomuvalvonnan käyttämien tietojärjestelmien ylläpito ja kehittämiskustannukset entistä kohdennetummin. Tarkempi kohdennus on nostanut IT-kustannusten osuutta maksujen muodostumisessa ja samalla osaltaan vaikuttanut tarpeeseen nostaa luonnonmukaisen tuotannon valvontamaksuja. Isoimmat kustannukset aiheutuvat ELY-keskuksissa ja Ruokavirastossa luomusertifiointiin liittyvästä hallintotyöstä.

Maksuasetuksen liitteeseen ehdotetaan lisättäväksi seuraavat uudet suoritteet:

Maksuasetuksen liitteeseen ehdotetaan lisättäväksi taulukossa 3 luetellut uudet suoritteet, joita Ruokavirasto on esittänyt lainsäädännöllisistä syistä otettavaksi maksuasetukseen. Suoritteet on hinnoiteltu kustannusvastaavasti.

Taulukko 3. Uudet suoritteet

	Ehdotettu hinta 2025 (euroa)
1. Elintarviketurvallisuus	
1.16 Elintarvikkeiden vierasaineiden ja jäämien valvonta	
1.16.3 Elintarvikkeeksi tarkoitettujen kaupallisesti kalastettujen kalastustuotteiden vierasaineiden valvonnasta peritään kalaperkaamoilta vastaanotettua elintarvikkeeksi tarkoitettua kalastustuotetonna kohden	0,22
1.18 Eläintautilain mukainen viejien rekisteröinti	
1.18.1 Rekisteröinti sähköisen asiointipalvelun kautta	65,00
1.18.2 Rekisteröinti tai rekisteritietojen päivittäminen muuten kuin sähköisen asiointipalvelun kautta	129,00
1.18.3 Viranomaisen todistus viejän kuulumisesta viejärekisteriin	65,00
3. Luonnonmukainen tuotanto	
3.4. Muut	
3.4.4. Luonnonmukaisen tuotannon sertifikaatin osa II, kohdat II.1 - II.7 , tunnilta	129,00
5. Lannoitevalmisteet	
5.1 Lannoitelain ja sivutuotelain mukainen lannoitealan toimijan rekisteröinti ja ilmoitusten käsittely	
5.1.3 Rekisteritietojen ylläpito ja vuosi-ilmoituksen käsittely sähköisen asiointipalvelun kautta	65,00
5.1.4 Rekisteritietojen ylläpito ja vuosi-ilmoituksen käsittely tunnilta, kun ilmoitettu muuten kuin sähköisen palvelun kautta tai käsittely edellyttää lisätyötä.	129,00
8. Eläinten, alkioiden, sukusolujen sekä eläinperäisten elintarvikkeiden ja tuotteiden sekä heinän ja oljen tuonti	
8.15 Lainsäädännön edellyttämät eläinten ja eläinperäisten tuotteiden tuontiluvat kolmansista maista tuotaville erille	164,00
8.16 Lupa päätöksen lisäksi perittävä kiireellisyyslisä, jos päätös tai kirje halutaan nopeammin kuin kahdessa viikossa	129,00
8.17 Yksityishenkilön puolesta tehtävä TRACES-ennakkoilmoitus	117,00
10. Eläinten hyvinvointi ja tunnistaminen	
10.9 Teurastusta ja lopetusta koskevien hyvän toimintatavan oppaiden arviointi tunnilta	96,00
12. Kasvinterveys ja taimiaineistot	
12.1.4 Kasvinterveysrekisterin perusmaksu	65,00
12.2 Muut kasvinterveyden ja taimiaineiston tarkastukset:	
12.7 Kasvinterveystodistusta tai muuta kasvinterveydellistä asiakirjaa vaativien tuotteiden vienti	
12.7.4.10 Tuholaisen lajimääritys molekyylibiologisella menetelmällä	262,00
12.7.4.11 Taudinaiheuttajan tai tuholaisen lajimääritys sekvensoinnilla	262,00
14. Siemen	
14.6 Siemenperunan virus- ja rengasmätänäytteenotto sekä laboratorioanalyysit	
14.6.8 Siemenperunanäytteen kiireellisyyslisä, näyte otetaan käsittelyyn viiden arkipäivän kuluessa	63,00
14.13 Muu kylvösiemenvilvonta	
14.13.1 Muu siemenvilvonnan päätökset, sisältää 1 tunti valmistelua	125,00
14.13.2 Päätösten valmistelu tunnilta	96,00
16. Muut suoritteet	
16.4. Elintarvikkeiden ja maataloustuotteiden nimisuojarahakemus tunnilta	96,00

Rakenteelliset muutokset:

Osa uusista suoritteista liittyy maksujen rakenteelliseen muutokseen, jolloin poistetaan tai yhdistetään voimassa olevassa maksuasetuksessa olevia suoritteita.

Rakenteellisiin suoritteiden muutoksiin liittyy suoriterivien poistojen lisäksi suoritteiden yhdistämistä osin uusiksi suoritteiksi kuten lannoitevalmisteiden kohdassa 5.4.1.1 Tuotekohtainen lisämaksu, kun samalla päätöksellä useampi kuin yksi tuote. On perustettu uudet suoritteet ja samalla poistettu käytöstä vanhat kohdat (vuoden 2024 maksuasetuksessa kohdat 5.4.2-5.4.2.2).

Kohtaan 4.7 Rehujen valvontaan liittyvät tarkastusmaksuluokat on lisätty uusi tarkastusmaksuluokka 0, joka korvaa otsikkorivillä olleen hinnan.

Kohdan 6. Eläinperäiset sivutuotteet sivutuotelain mukaisten toimijoiden alle on lisätty kohta 6.1.5 Toiminnan etätarkastus tai valvonta-asian käsittely tunnilta, joka on lisätty paikan päällä tehtävän tarkastuksen rinnalle.

Myös suuri osa kohtaan 12 Kasvinterveys ja taimiaineistot tehdyistä muutoksista ovat rakenteellisia, joissa on yhdistetty tarkastusmaksuluokkia ja maksulajeja on tarkennettu. Samalla on poistettu vanhoja kohtia tarpeettomina. Lisäksi kohta 12.2.1.Toimijan omavalvonnan tarkastusmaksu on jaettu kahteen eri tarkastukseen, jolloin erillisen käynnin hinta on kalliimpi kuin toisen tarkastuksen yhteydessä tehty tarkastus.

Lisäksi on rakenteellisia muutoksia kuten kohta 1.18 Eläintautilain mukainen viejien rekisteröinti, jossa on eroteltu rekisteröinti sen mukaan, tuleeko hakemus sähköisen asiointipalvelun kautta vai muuten kuin sähköisen asiointipalvelun kautta.

Lisäksi on poistettu joitakin suoritteita tarpeettomina kuten esimerkiksi kohta 12.6.4 (Vähennetyn tarkastuksen piiriin kuuluva havupuu Venäjän federaatiosta: alakohtineen). Sen osalta komission alennetun tarkastuksen säädöksestä on otettu venäjänpuu kokonaan pois, eli hinnalle ei enää ole perustetta.

Lisäksi asetusehdotukseen on tehty teknisiä sekä nimikkeiden muutoksia.

5. Kustannusvastaavuus ja taloudelliset vaikutukset

Vuoden 2025 maksuasetuksen vaikutukset kohdistuvat valtion talousarvion nettobudjetoidulle momentille 30.20.01 (Ruokaviraston toimintamenot). Valtion viranomaisten suoritetuotannon maksullisuus ja sovellettavat maksuperusteet määräytyvät valtion maksuperustelain (150/1992) perusteella. Lisäksi maksuasetuksen 3 §:n 1 momentissa säädettyjen tuotantoeläinten rekisteröintimaksujen hinnoittelu omakustannusarvoa alempana perustuu maksuperustelain 6 §:n 3 momenttiin (yhteiskunnallinen hyöty eläinten terveydenhuollossa ja eläintautien torjunnassa). Maksuasetuksen 3 §:n 2 momentissa säädettyjä pienteurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihantarkastukseen ja valvontaan liittyvien suoritteiden hinnoittelussa otetaan huomioon elintarvikelain 71 §:n 2 momentti (elintarvike- ja rehulainsäädännön sekä eläinten ja kasvien terveyttä koskevien sääntöjen noudattamisen valvonta).

Taulukko 4. Ruokaviraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma:

	2023 toteutuma	2024 Toteuma- arvio	2025 Arvio
<i>Julkisoikeudelliset suoritteet</i>			
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	23 096	21 266	21 966
— muut tuotot	91	0	0
Tuotot yhteensä	23 187	21 266	21 966
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	16 246	17 085	17 000
— osuus yhteiskustannuksista	8 647	5 384	6 000
Kustannukset yhteensä	24 893	22 469	23 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-1 706	-1 203	-1 034
Kustannusvastaavuus, %	93 %	95 %	96 %
Kustannusvastaavuus, % budjettirahoitteiset tuotot huomioiden¹	96 %	98 %	99 %
<i>Muut suoritteet</i>			
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	3 197	3 730	3 900
— muut tuotot	30	-	-
Tuotot yhteensä	3 227	3 730	3 900
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	3 669	3 198	3 200
— osuus yhteiskustannuksista	2 389	1 532	1 500
Kustannukset yhteensä	6 058	4 730	4 700
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-2 831	-1 000	-800
Kustannusvastaavuus, %	53 %	79 %	83 %
Hintatuki	800	800	800
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen, %	66 %	96 %	100 %

¹ Budjettirahoitteiset tuotot sisältävät Ruokaviraston (ent. Evira) kehykseensä vuonna 2012 saaman 0,6 milj. euron määrärahan pienteurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihantarkastusmaksujen kohtuullistamiseen sekä porovahinkolautakunnan toimintaan osoitettu 0,1 milj. euron määräraha vuodesta 2021 lähtien.

Taulukko 5. Ruokaviraston maksullinen toiminta vuonna 2023 (1 000 euroa)

(1 000 euroa)	Julkisoikeudelliset yhteensä	josta 2 §:n isojen teurastamojen lihentarkastuksen suoritteet	Josta 3 §:n alle omakustan nusarvon hinnoitellut suoritteet	Liiketaloudelliset yhteensä	Josta liiketaloudelliset hintatuetut	Josta liiketaloudelliset ei-hintatuetut	Maksullinen toiminta yhteensä
Maksullisen toiminnan myyntituotot	23 096	9 497	441	3 197	609	2 588	26 293
Maksullisen toiminnan muut tuotot	92	166	15	31	16	14	123
Tuotot yhteensä	23 188	9 663	456	3 228	625	2 602	26 416
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	170	18	2	355	254	101	525
Henkilöstökustannukset	10 483	6 422	850	1 974	1 050	924	12 457
Vuokrat	866	232	30	525	312	213	1 391
Palvelujen ostot	2 993	92	50	792	66	726	3 785
Muut erilliskustannukset	288	41	156	24	0	24	312
Ely-keskusten kustannukset	1 446	0	0	0	0	0	1 446
Erilliskustannukset yhteensä	16 246	6 805	1 088	3 670	1 682	1 988	19 916
Tukitoimintojen kustannukset	8 258	3 256	681	2 124	980	1 143	10 382
Poistot	345	40	54	235	66	169	580
Korot	45	20	2	29	5	24	74
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	8 648	3 316	737	2 388	1 051	1 336	11 036
Kokonaiskustannukset yhteensä	24 894	10 121	1 825	6 058	2 733	3 324	30 952
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-1 706	-458	-1 369	-2 830	-2 108	-722	-4 536
KUSTANNUSVASTAAVUUS %	93 %	95 %	25 %	53 %	23 %	78 %	85 %
Kustannusvastaavuus, % budjettirahoitteiset tuotot huomioiden¹	96 %		58 %				88 %
Käytetty hintatuki	0	0	0	800	800	0	800
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	93 %	95 %	25 %	66 %	52 %	78 %	90 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-1 706	-458	-1 369	-2 031	-1 308	-723	-3 135
Käytettävissä ollut hintatuki	0	0	0	800	800	0	800

Julkisoikeudelliset suoritteet pitää sisällään maksuasetuksen pykälän 3§ ja pykälän 4§ mukaiset suoritteet.

Budjettirahoitteiset tuotot sisältävät Ruokaviraston (ent. Evira) kehukseensä vuonna 2012 saaman 0,6 milj. euron määrärahan pienteurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihentarkastusmaksujen kohtuullistamiseen sekä sekä porovahinkolautakunnan toimintaan osoitettu 0,1 milj. euron määräraha vuodesta 2021 lähtien.

Ruokaviraston maksullisista suoritteista arvioidaan kertyvän vuonna 2025 yhteensä noin 25,9 miljoonaa euroa. Tuloista noin 11,9 miljoonaa euroa kertyy voimassa olevan maksuasetuksen mukaisella hintatasolla asetuksen 3 §:n ja liitteenä olevista kiinteähintaisista tai ajankäyttöön perustuvista maksuista. Ruokaviraston päättämien vuoden 2025 maksuasetuksen 2 §:n 2 momentin julkisoikeudellisten suoritteiden ja 5 §:n liiketaloudellisten suoritteiden hinnoittelusta. Niistä arvioidaan kertyvän tuloja noin 14 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 maksuasetuksen 3 §:ään ja liitteeseen tehtävien muutosten arvioidaan lisäävän Ruokaviraston tuloja vuonna 2025 noin 0,7 miljoonalla eurolla.

Julkisoikeudellisten suoritteiden keskimääräinen kustannusvastaavuuden arvioidaan olevan 96 prosenttia (arvio 95 % vuonna 2024 ja 93 % vuonna 2023). Kun mukaan laskelmaan otetaan budjettirahoitteiset tuotot, jotka sisältävät Ruokaviraston (ent. Evira) kehukseensä vuonna 2012 saaman 0,6 miljoonan euron määrärahan pienteurastamoiden ja riistan käsittelylaitosten lihentarkastusmaksujen kohtuullistamiseen (3 § 2 mom.) sekä porovahinkolautakunnan toimintaan osoitettu 0,1 miljoonan euron määräraha vuodesta 2021 lähtien, nousee kustannusvastaavuus 99 prosenttiin. Maksullisen toiminnan kehittymisestä vuosina 2023-2025 on tarkemmin

taulukossa 4. Taulukossa 5 on vuoden 2023 tietoja Ruokaviraston maksullisen toiminnan jakautumisesta julkisoikeudelliseen ja liiketaloudelliseen maksulliseen toimintaan sekä kustannusvastaavuudesta.

Ruokaviraston maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuuden parantumiseen on pyritty vaikuttamaan vuoden 2024 maksuasetukseen tehdyillä ja nyt vuoden 2025 maksuasetukseen esitettävillä hintojen korotuksilla sekä Ruokaviraston päättämällä hintojen korotuksilla.

Ruokavirasto on vuosina 2023 ja 2024 tehnyt liiketaloudellisen suoritteiden osalta toimenpiteitä kustannusvastaavuuden parantamiseksi. Näiden osalta Ruokavirasto päättää itse hinnoittelusta. Vuonna 2024 liiketaloudellisten hintojen osalta on 1.1.2024 alkaen julkaistavaan hinnastoon hinnat korotettu kustannusvastaaviksi. Lisäksi hintoja tarkasteltiin vielä keväällä 2024, jolloin tehtiin korotuksia vielä alijäämäisiin liiketaloudellisiin suoritteisiin. Seuraavan kerran hintoja tarkastellaan vuodenvaihteessa 2024/2025. Tarkemmin vuosien 2023 ja 2024 Ruokaviraston toimenpiteistä on luvussa 1 (Asian tausta).

Mikäli hintatukea ei huomioida, arvioidaan kustannusvastaavuuden olevan 83 prosenttia vuonna 2025 (hintatuki huomioiden 100 %). Tiettyihin eläintauteja, zoonooseja ja mikrobilääkeresistenssiä koskeviin liiketaloudellisiin laboratoriopalveluihin kohdennetaan hintatukea, joka on valtion talousarvioon maksuperustelain 7 §:n mukaisesti otettu määräraha tutkimuksista perittävien asiakasmaksujen alentamiseksi liiketaloudellisiin perusteiden mukaisesti lasketusta hinnasta. Hintatuen määrä kokonaisuudessaan vuonna 2024 ja 2025 on enintään 0,8 miljoonaa euroa. Hintatuen avulla tutkimusten asiakasmaksuja alennetaan, jolloin ne voivat olla alle omakustannusarvon. Hintatuen osuus on suurin tuotantoeläinten patologisanatomisissa tutkimuksissa jatkotutkimuksineen sekä tutkimuksissa, joista saadaan tietoa mikrobilääkeresistenssiseurannan ja -hallinnan toteuttamiseksi (esim. vasikoiden hengitystietulehdus- ja ripulitutkimuksissa sekä sikojen ripulitutkimuksissa) tai jotka ovat kriittisiä ruokaketjun kilpailukyvyn kannalta (esim. siipikarjan tautitutkimukset). Hintatukea käytetään siksi, että monien sellaisten eläintautitutkimusten hinnan alentaminen, joita tehdään eläintenomistajien tai eläinlääkärien tilaamina, on merkittävä ja kustannustehokas tapa varmistaa vastustettavien eläintautien havaitseminen ja kotoperäisten eläintautien esiintyvyyden seuranta. Hintatukea talousarvion laadintamääräyksen (VN/4842/2020) mukaan voidaan käyttää enintään sen verran, että suoritteesta varainhoitovuonna saatava tulo yhdessä hintatuen kanssa riittää kattamaan suoritteen tuottamisesta varainhoitovuonna aiheutuneet erillismenot.

6. Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2025 ja olemaan voimassa 31.12.2025 saakka.